



Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie Financiën

Aan de staatssecretaris van Financiën

Plaats en datum: Den Haag, 16 september 2016
Betreft: Aanvullende vragen over de leegloop bij de Belastingdienst
Ons kenmerk: 2016D34526
Uw kenmerk: -
Uw brief van: -

Tijdens de regeling van werkzaamheden van 15 september 2016 heeft de Kamer besloten – mede naar aanleiding van de schriftelijke beantwoording van de vragen van het lid Omtzigt over de leegloop bij de Belastingdienst - via de commissie Financiën aanvullende vragen aan u te stellen over dit onderwerp. Voor de volledigheid treft u bijgaand de desbetreffende passages uit het (concept) stenogram van de regeling van werkzaamheden aan.

In aanvulling op hetgeen in het stenogram naar voren wordt gebracht hebben onderstaande fracties nog enkele vragen gesteld c.q. opmerkingen gemaakt.

U wordt verzocht de vragen voor donderdag 22 september 2016, 12.00 uur, te beantwoorden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de fractie van de SP verwijzen naar de door hun en andere leden gestelde vragen bij eerdere inbreng over dit onderwerp (de vragen en opmerkingen gesteld tijdens het schriftelijk overleg van 8 september 2016 over onder meer de brief van de staatssecretaris van Financiën van 29 juni 2016 over het akkoord over de uitstroomregeling bij de Belastingdienst) en willen graag antwoord op de gestelde vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben met grote verbazing kennisgenomen van de antwoorden op de vragen het lid Omtzigt over de leegloop bij de Belastingdienst. Deze leden zijn zeer verbaasd dat bij de vertrekregeling geen beperking is opgenomen voor medewerkers die bijna met pensioen zouden gaan. Er zijn medewerkers die meer geld krijgen als ze stoppen met werken dan als ze doorwerken tot hun pensioen. Een dergelijke beperking is standaard voor vertrekregelingen en het ontbreken daarvan maakt dat het budget met vele tientallen miljoenen wordt overschreden en de continuïteit van de Belastingdienst gevaar loopt. Tot overmaat van ramp moet de Belastingdienst een eindheffing gaan betalen over de vertrekpremies die als vroegpensioen kunnen worden aangemerkt, terwijl die heffing bedoeld is om af te schrikken en vroegpensioen te voorkomen.

De leden van de CDA-fractie hebben de stellige indruk dat de Belastingdienst het ter beschikking gestelde bedrag niet heeft uitgegeven op een wijze die past bij de omgang met publieke middelen: soberheid en doelmatigheid. Zij vragen zich echt af wat er gebeurd is in de top van de Belastingdienst, die nu al meer dan 700 miljoen euro heeft uitgegeven voor een reorganisatie.

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.fin@tweedekamer.nl

De leden van de CDA-fractie hebben de hiernavolgende vragen over de vertrekregeling.

- Allereerst willen de leden van de CDA-fractie een beeld krijgen van de omvang van de regeling. Hoeveel maandsalarissen kon een medewerker met 40 dienstjaren, die twee maanden voor zijn pensioenleeftijd vrijwillig ontslag neemt, als stimuleringspremie krijgen, indien hij voor 30 juni 2016 heeft aangegeven van optie A gebruik te maken?
- Op welke wijze wordt de vertrekregeling berekend? Is dat conform artikel 49tt, vierde lid, van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, die er gewoon in voorziet dat je afkoopsom nooit hoger kan zijn dan het loon dat je nog zou kunnen krijgen tot aan de je pensioendatum? Zo nee, waarom niet?
- Wanneer zijn de onderhandelingen over de vrijwillige vertrekregeling gestart?
- Kunt u de tabellen uit de Kamervragen herhalen maar dan alleen voor de mensen voor wie de regeling open stond? Immers mensen bij bijvoorbeeld de douane konden geen gebruik maken van de regeling. Dus kunt u voor zowel de leeftijdscohorten en de functiegroepen aangeven hoeveel mensen gebruik mochten maken van de regeling en hoeveel mensen dat daadwerkelijk gedaan hebben?
- Kunt u aangeven hoeveel mensen voor 1 september 2016, voor 1 januari 2017, voor 1 juli 2017 en voor 1 januari 2018 met hun werkzaamheden bij de Belastingdienst stoppen onder de regelingen, hetzij omdat zij stoppen, hetzij omdat zij SWITCH gaan werken?
- Vanaf wanneer is er tijdens de onderhandelingen gesproken over een beperking van de stimuleringspremie voor medewerkers die bijna met pensioen gaan?
- Is bij de onderhandelingen over de vertrekregeling gesproken over de eindheffing die verschuldigd zou zijn over de vertrekregeling?
- Bent u ooit gewaarschuwd voor het feit dat deze regeling een verkapte prepensioenregeling zou zijn en dat er dus een eindheffing zou kunnen volgen? Zo ja, wanneer en door wie?
- Op welke momenten bent u geïnformeerd over het verloop van de onderhandelingen over de vrijwillige vertrekregeling? En op welke momenten bent u gewaarschuwd over het verloop van die onderhandelingen?
- De leden van de CDA-fractie maken zich grote zorgen om de continuïteitsrisico's bij de Belastingdienst. Zij zien dat een zeer groot deel van de deurwaarders (functiegroep D) vrijwillig wil vertrekken. Hoeveel deurwaarders (functiegroep D) waren werkzaam bij de Belastingdienst op 31 december 2015? Hoeveel van deze belastingdeurwaarders maken gebruik van de vertrekregeling? Welke gevolgen heeft dit voor het invorderingsproces?
- Bij welke onderdelen van de Belastingdienst zijn de discontinuïteitsrisico's die veroorzaakt worden door vrijwillig vertrek, het grootst? Bij welke onderdelen van de Belastingdienst heeft meer dan 20% van de medewerkers gekozen voor vrijwillig vertrek? Wat betekent het grote aantal vertrekkende collega's voor de perspectieven en werkzaamheden van de medewerkers die bij de Belastingdienst blijven werken?
- De leden van de CDA-fractie kunnen niet geloven dat de directie van de Belastingdienst de fiscale gevolgen van haar eigen regeling niet voorzien heeft. Nog minder kunnen zij geloven dat het de directie niet uitmaakt dat het budget van de vertrekregeling fors wordt overschreden zonder dat dit de reorganisatie ten goede komt. Kan de staatssecretaris aangeven welke van deze twee scenario's de waarheid is?
- Is de staatssecretaris bereid de beschikking van de eindheffingsaanslag die de uitvoerende instantie Belastingdienst aan de werkgever Belastingdienst heeft opgelegd aan de Kamer doen toekomen? Indien deze aanslag nog niet is opgelegd, kan de staatssecretaris deze dan aan de Kamer doen toekomen zodra deze is opgelegd?
- Hoe hoog zal naar verwachting de totale eindheffing zijn die de Belastingdienst tijdens de reorganisatie oplegt aan de Belastingdienst? Hoeveel van de overschrijding van het meerjarige budget van € 70 miljoen wordt veroorzaakt door de eindheffing over de uitkeringen wegens vrijwillig vertrek? Op welke wijze zal de overschrijding van het meerjarige budget van € 70 miljoen worden gedekt?
- Hoeveel bedraagt de huidige beste schatting van de reorganisatiekosten met jaar tijdens de reorganisatie? Kan de staatssecretaris de tabel met de oorspronkelijke inschatting van de frictiekosten aanvullen met de huidige schatting van de frictiekosten en alle andere kosten per jaar over de periode 2016-2023?
- Tot slot hebben de leden van de CDA-fractie nog enkele vragen over de reorganisatie in het algemeen. Hoeveel mensen die bij Switch zouden gaan werken, blijven in hun oude functie werken?
- Op welke wijze worden de tekorten in personeel bij de Belastingdienst opgevangen?
- Hoeveel uitzendkrachten en hoeveel zzp'ers waren op 1 september 2016 bij de Belastingdienst werkzaam?
- Werken alle zzp'ers bij de Belastingdienst per 1 september 2016 volgens een modelcontract DBA? Zo nee, waarom niet?
- Kunt u de modelcontracten van de Belastingdienst (als werkgever) publiek maken?
- Hoe beoordeelt u zelf de gang van zaken bij de reorganisatie? Welke zaken zijn in uw ogen fout

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.fin@tweedekamer.nl

gegaan?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

De leden van de fractie van de PVV hebben de hiernavolgende aanvullende vragen.

- Klopt het dat de regeling ontworpen was voor 5.000 werknemers van de Belastingdienst?
- Klopt het dat voor deze regeling zich reeds 5.300 medewerkers zeker hebben aangemeld en dat 1.372 medewerkers zich wel al aangemeld hebben maar nog geen definitieve keuze hebben gemaakt?
- Klopt het dat voor de regeling initieel een bedrag € 648 miljoen was gereserveerd, en dat daarbij uitgegaan werd van 5.000 afvloeiende medewerkers?
- Als er nu al 5.300 zekere aanmeldingen en er nog 1.372 aanmelders zijn die nog geen definitieve keuze hebben gemaakt, hoe kan de staatsecretaris dan met droge ogen beweren dat de regeling nog steeds € 648 miljoen gaat kosten?
- Kan de staatsecretaris de financiële consequenties van die 5.300 zekere en die 1.372 voorwaardelijke verzoeken nu eens realistisch onderbouwd in kaart brengen?
- Klopt het dat de doelstelling van de regeling was om 'lagere' functionarissen te doen afvloeien? Hoeveel van dergelijke functionarissen doen een beroep op de regeling?
- Klopt het dat de doelstelling van de regeling niet was om 'oudere en hogere' functionarissen te doen afvloeien? Hoeveel van dergelijke functionarissen doen thans een beroep op de regeling?
- Kan de staatssecretaris eens duidelijk, cijfermatig onderbouwd, aangeven welke gevolgen deze wijziging heeft op de hoogte van het totale bedrag van de regeling?
- Hoeveel bedraagt het gat dat is gevallen tussen de oorspronkelijke regeling en de verwachte uitwerking van die regeling? Zou de staatssecretaris eens duidelijk aan kunnen geven hoe hij dat financiële gat gaat opvullen?
- Kan de staatsecretaris verklaren waarom het bedrag van € 648 miljoen gehandhaafd blijft terwijl de regeling bedoeld was voor lager gesalarieerden terwijl het thans juist hoger gesalarieerden zijn die er een beroep op doen?
- Op welke wijze tracht de staatsecretaris het gat in personeelsbezetting dat nu gevallen is door het vertrek van de hogere en oudere en hoogopgeleide functionarissen op te vullen? Welke kosten zijn hiermee gemoeid?
- Van de provincie Zeeland is het eerder te verwachten dat zij een aspect als een eindheffing voor pseudo-vut-regelingen over het hoofd ziet. Maar kan de staatsecretaris nu eens klip en klaar duiden hoe het mogelijk is dat een organisatie die de eindheffing over de pseudo-vut-regelingen uitvoert nu juist dat aspect over het hoofd heeft gezien? Is er binnen de Belastingdienst überhaupt wel met deskundigen gecommuniceerd over deze regeling? Is de staatsecretaris het eens dat het compleet van de zotten is dat een dienst ten aanzien van een traject voor zichzelf het aan inzicht ontbreekt van de consequenties van haar eigen uit te voeren regelingen?
- Kunt u nu eens duidelijk aangeven hoe het kan dat de club die de eindheffing uitvoert hier niet bij betrokken was? Kunt u aangeven waar het in die processen en communicatie nu juist misgaat?
- Kunt u bevestigen dat de eindheffing is ingevoerd om pseudo-vut-regelingen onaantrekkelijk te maken en dat dit nu juist is gedaan om het voor werkgevers onaantrekkelijk te maken om oudere werknemers voor het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd uit dienst te laten treden?
- Welk beeld krijgt de staatsecretaris van een overheid die het voor werkgevers, middels een eindheffing, onaantrekkelijk maakt om ouder personeel te laten afvloeien en zelf als werkgever in die eindheffing wordt betrokken omdat de overheid als werkgever oudere medewerkers van de Belastingdienst dumpt omdat hun vaardigheden blijkbaar niet meer up-to-date zijn, maar andere werkgevers wel voorhoudt dat zij via scholing de vaardigheden van oudere werknemers up-to-date moet houden? Ontstaat dan niet het beeld van een tweeslachtige, mogelijk schizofrene, onbetrouwbare overheid die ook maar een dot doet en met twee maten meet, en waarbij die overheid zichzelf wel carte blanche geeft om door haar zelf opgesteld beleid aan de laars te lappen?
- Is er over deze 'gouden'-regeling overleg binnen het kabinet geweest en dan met name met de minister van SZW die toch overduidelijk van mening is dat we allemaal tot de AOW-gerechtigde leeftijd moeten werken?
- Is er hier sprake van het opzettelijke verzwijgen van de eindheffing om op deze wijze de discussie over leeftijdsdiscriminatie in het begin te ontgaan?
- Kan de staatsecretaris uitleggen waarom het geen leeftijdsdiscriminatie is als je oudere werknemers ontslaat om het feit dat ze niet meer de juiste vaardigheden hebben?
- Kunt u eens aangeven hoe het volop van de frictiekosten over de periode 2016 tot en met 2024 volgens de laatste stand van zaken er uit ziet? Zou u zo goed willen zijn om daar ook de vervanging van het personeel, waarvoor de regeling bedoeld was, daarbij te betrekken?
- Hoeveel gaat deze reorganisatie nog opleveren, of wordt het zoveelste schip van bijleggen?
- Welke consequenties trekt u ten aanzien van het gevoerde HR-beleid als er een exodus gaat plaatsvinden van 20 a 25% van het personeelsbestand, die thans ongeduldig staan te trappelen om de tent zo snel mogelijk te verlaten? Denkt u dan nog daadwerkelijk onder een dergelijk gesternte

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.fin@tweedekamer.nl

- die 1.500 nieuw hooggekwalificeerde krachten binnen te kunnen harken uit de markt?
- Acht deze staatssecretaris, die gekomen is om de rust te herstellen bij de Belastingdienst, zich zelf nog wel 'in control'?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van D66-fractie hebben kennisgenomen van de antwoorden van de staatssecretaris van Financiën op de vragen over de leegloop bij de Belastingdienst. De leden zien een groot belang in het op verantwoorde wijze hervormen van de Belastingdienst waarbij de continuïteit van de werkzaamheden en processen van de Belastingdienst niet in gevaar komt.

De leden van de D66-fractie hebben de volgende vragen. De staatssecretaris schetst in de antwoorden dat er geen gerichte doelgroep bepaling is gedaan en nu blijkt dat de brede openstelling voor de vertrekregeling, een verkeerde keuze was. Kan de staatssecretaris toelichten waarom er vooraf geen doelgroep bepaling is gemaakt voor de vertrekregeling door de Belastingdienst? Klopt het dat de vertrekregeling voornamelijk bedoeld was voor medewerkers in functies die in de toekomst zullen afnemen of zelfs zullen gaan verdwijnen? Is er voorafgaand aan het in werking stellen van de vertrekregeling, niet bepaald welke functies dit zijn? Is dit de reden dat de vertrekregeling niet gericht kon worden op de medewerkers in deze functies? Indien er wel een analyse gedaan is naar welke functies op termijn zouden verminderen of verdwijnen, waarom is er dan toch voor gekozen om de vertrekregeling breder open te stellen dan voor medewerkers in deze functies?

De leden lezen in de antwoorden van de staatssecretaris dat de onverwachte meerkosten door populariteit van de vertrekregeling 70 miljoen euro zijn. Een groot deel van deze extra kosten wordt volgens de staatssecretaris veroorzaakt door de eindheffing die de Belastingdienst zelf oplegt aan belastingplichtige werkgevers wanneer een regeling wordt aangemerkt als een regeling voor vervroegd uitreden. Kan de staatssecretaris toelichten waarom de Belastingdienst niet heeft voorzien dat de vertrekregeling door werknemers veelal gebruikt zou worden om vervroegd uit te treden? Uit het schrijven van de staatssecretaris blijkt dat de regeling en de bijbehorende stimuleringspremie, erg aantrekkelijk is voor oudere werknemers doordat de hoogte van de stimuleringspremie is vastgelegd in het Algemeen Rijksambtenarenreglement (ARAR) en afhankelijk is van salaris en ambtelijke dienstjaren. Was de staatssecretaris er niet mee bekend dat de vertrekregeling erg aantrekkelijk is voor oudere werknemers? Kan de staatssecretaris toelichten of het vaak inzetten van de vertrekregeling als regeling voor vervroegd uitreden een logisch gevolg is van het feit dat de regeling voor de oudere werknemers bijzonder aantrekkelijk is?

De leden van de D66-fractie hechten belang aan de structurele herindeling en modernisering van de Belastingdienst. De hervorming moet echter niet resulteren in continuïteit en/of uitvoeringsproblemen. De staatssecretaris schrijft dat het zwaartepunt van de kosten in 2016 ligt terwijl er een evenwichtiger verdeling over de jaren 2016 tot 2023 werd voorspeld. Klopt het dat de kosten worden veroorzaakt door een hoge uitstroom van medewerkers in 2016? Wat zijn de gevolgen hiervan voor de continuïteit van de processen en werkzaamheden? Kan de staatssecretaris garanderen dat de processen en werkzaamheden van de Belastingdienst niet in het geding komen door de grote belangstelling van de vertrekregeling?

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Financiën,

R.F. Berck

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.fin@tweedekamer.nl

De **voorzitter**:

Ik geef het woord aan de heer Omtzigt, die spreekt namens het CDA.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Uit de beantwoording op Kamervragen door de staatssecretaris van Financiën van gisteravond blijkt dat de Belastingdienst straks 6.000 ambtenaren moet missen die versneld en vervroegd uittreden, dat dat 700 miljoen euro kost en dat de continuïteit van de processen niet gewaarborgd is. Dat betekent dat veel dingen niet gecontroleerd zullen worden. Wij vinden dat buitengewoon ernstig en zouden daarover graag een brief ontvangen, waarin precies staat wat de raming van de kosten per jaar was en wat de kosten nu per jaar zijn. Ook moet daarin staan hoeveel boete de Belastingdienst aan zichzelf moet betalen en hoe die berekend wordt. Misschien moet ook nog een aantal aanvullende vragen van de commissie worden beantwoord. Die brief zouden we graag binnen een week ontvangen. Na ommekomst van de antwoorden zouden we hierover graag een plenair debat voeren met de staatssecretaris van Financiën.

De **voorzitter**:

Wie wil hierover iets zeggen?

De heer **Bashir** (SP):

Niet alleen lopen de kosten uit de hand, maar ook wordt er gestrooid met geld. Mensen die bijna met AOW gaan, krijgen ook een vergoeding tot wel €70.000.

De **voorzitter**:

Steunt u het verzoek of niet?

De heer **Bashir** (SP):

Dit is onbegrijpelijk. Ik kan dit niet uitleggen aan de mensen, dus ik steun dit verzoek.

De heer **Groot** (PvdA):

Wij hebben op 13 oktober een uitgebreid AO hierover. Voorzitter, ik kijk ook even naar u, want ik wil echt niet een debat tegenhouden, maar wordt zo'n debat wel eerder gepland dan 13 oktober? Anders zou ik dit graag aan de orde willen laten komen op 13 oktober. Deze AO's hebben wij afgesproken om de Belastingdienst op de voet te volgen bij de Investeringsagenda. Daar was dat AO voor bedoeld. Ik wil het debat niet

tegenhouden, maar als het niet voor 13 oktober gepland kan worden, zou ik zeggen dat een AO de beste gelegenheid is.

De **voorzitter**:

Dus u geeft in verband met de tijdsplanning de voorkeur aan een AO.

Mevrouw **Aukje de Vries** (VVD):

Het lijkt mij inderdaad goed dat wij hierover spreken. Volgens mij kan dit het snelste in het al geplande algemeen overleg op 13 oktober.

De heer **Tony van Dijck** (PVV):

Steun voor de vraag om een brief en inderdaad vandaag wat aanvullende vragen in de commissie. Ook steun voor het debat.

De heer **Van Weyenberg** (D66):

Voorzitter. Ik wil er ook graag snel over praten, maar ik heb ook gezien dat u net met uw hoofd zat te schudden toen werd gesproken over de mogelijkheid van een plenair debat voor het algemeen overleg. Daarom denk ik dat wij dit het snelst in het algemeen overleg kunnen doen. Dan kunnen wij in de commissie nog vragen stellen. Steun voor de brief.

De heer **Van Vliet** (Van Vliet):

Die brief lijkt mij prima. Het gaat volgens mij om de eindheffing. Dat zei de staatssecretaris ook vanochtend. Het is belangrijk om hierover te spreken. Laten wij ons focussen op het AO, met alle respect voor het verzoek van de heer Omtzigt.

De **voorzitter**:

Mijnheer Omtzigt, het verzoek om een brief wordt door iedereen gesteund. De meerderheid geeft er echter de voorkeur aan om dit te betrekken bij een AO.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Dat zie ik. Ik begrijp het wel, maar ik denk dat de problemen bij de Belastingdienst niet moeten worden onderschat, zeker nu de continuïteitvraag wordt gesteld. Ik leg mij hier natuurlijk bij neer. Ik zou die brief graag voor volgende week donderdag ontvangen, inclusief de aanvullende antwoorden. Ik vind het verstandig om die vanmiddag inderdaad via de commissie te stellen.

De **voorzitter**:

Voor degenen die denken: wat is een AO? AO staat voor algemeen overleg.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Dat is de commissievergadering waarin dit een van de punten zal zijn die aan de orde worden gesteld.

De **voorzitter**:

Ik stel voor dit deel van het stenogram door te geleiden naar het kabinet.

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.fin@tweedekamer.nl